

Τίτλος μαθήματος: Κούκλες και Κουκλοθέατρο

Κωδικός μαθήματος (KT1350)

Όνομα διδάσκοντα: Μαγουλιώτης Απόστολος, amagouliotis@uth.gr

Είδος Μαθήματος: επιλεγόμενο

Εξάμηνο: 5ο

Μονάδες ECTS: 5

Περιγραφή του μαθήματος – σκοπός και στόχοι: Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η πληροφόρηση αξιών της κούκλας και του κουκλοθεάτρου στους χώρους της κοινωνίας, των τεχνών και της εκπαίδευσης. Στοχεύει: α) στην κατασκευή της κούκλας ως μέσο έκφρασης των ανθρώπων και ειδικά στο χώρο της εκπαίδευσης, β) στους τρόπους εμφύχωσης της κούκλας ως μέσο έκφρασης και δημιουργίας, γ) στη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών και δ) στη μεθόδευση και στην οργάνωση δραστηριοτήτων κατασκευής, χρήσης και εμφύχωσης της κούκλας γενικά και ειδικά στην προσχολική ηλικία. Η κούκλα ως ένα ελκυστικό αντικείμενο και μέσο έκφρασης του κουκλοθεάτρου, είναι το αντικείμενο αυτού του μαθήματος. Προσδιορίζονται χώροι, θεωρίες γέννησης και είδη κούκλας. Αναπτύσσεται ιστορικά η πορεία της κούκλας και του κουκλοθεάτρου, των υλικών και των τεχνικών κατασκευής. Καταγράφονται τρόποι χρήσης της κούκλας και η σύνδεσή της με γνωστικά αντικείμενα της εκπαίδευσης. Η κούκλα για το δημιουργό, αλλά και για το θεατή είναι ένα «έμπυχο» ον και αυτό είναι ο κύριος άξονας αυτού του μαθήματος. Προσδιορίζονται θεωρίες εμφύχωσης της κούκλας θεάτρου. Παρουσιάζονται υλικά και τεχνικές κατασκευής κούκλας και σκηνικών αντικειμένων. Σχεδιάζονται χαρακτήρες και αναπτύσσονται συμπεριφορές δράσης της κούκλας. Προσεγγίζονται τρόποι εμφύχωσης της κούκλας και συνδέονται με ανάγκες του νηπιαγωγείου. Όλες οι συναντήσεις του μαθήματος, ολοκληρώνονται με δραστηριότητες κατασκευής ή εμφύχωσης της κούκλας.

Αξιολόγηση: Οι φοιτητές αξιολογούνται υποχρεωτικά: α) από τις δραστηριότητες που εφαρμόζονται σε κάθε συνάντηση και β) από τις κουκλοθεατρικές παραστάσεις ή από τις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Επίσης οι φοιτητές μπορούν να ασχοληθούν και με επιλεγόμενες εργασίες διερεύνησης.

Διδακτική Μεθοδολογία: Εργαστηριακές ασκήσεις βιωματικής κατανόησης - συζήτηση - εισαγωγή θεωρητικών ζητημάτων – αναστοχασμός.

Διδακτέα - εξεταστέα ύλη και βιβλιογραφία του μαθήματος: Ως διδακτέα και εξεταστέα ύλη του μαθήματος θεωρούνται τα περιεχόμενα των σεμιναρίων (διαλέξεις, ασκήσεις) και τα κείμενα από τις σημειώσεις και τα κείμενα των διδακτικών συγγραμμάτων.

Λέξεις κλειδιά: Χώροι χρήσης της κούκλας, μορφές ή τύποι κούκλας, ιστορία του κουκλοθεάτρου, ενήλικας/παιδί και κούκλα, υλικά και τεχνικές κατασκευής κούκλας, τρόποι εμφύχωσης της κούκλας, κούκλα μέσο έκφρασης ή μάθησης, θεατρικοί τύποι κούκλας, σχέση παιδιού-κούκλας.

Διάγραμμα περιεχομένων του μαθήματος:

1η Εβδομάδα

- Εισαγωγή

2η Εβδομάδα

- Τυχαίες κατασκευές κουκλών και αυθόρμητες εμπυχωσεις

3η Εβδομάδα

- Κούκλες: ομοιώματα καλής τύχης, γούρια, ενθύμια, ομοιώματα (άσχημα και ωραία), διακόσμησης, χρηστικά αντικείμενα

4η Εβδομάδα

- Κούκλες των τεχνών (Λογοτεχνίας, Εικαστικών, Θεάτρου, Κινηματογράφου κ.ά..)

5η Εβδομάδα

- Κούκλες - Παιχνίδια στην εκπαίδευση

6η Εβδομάδα

- Ιστορία του κουκλοθεάτρου

7η Εβδομάδα

- Μορφές και τύποι κουκλών για το κουκλοθέατρο

8η Εβδομάδα

- Γνωριμία με τους ήρωες του κουκλοθεάτρου

9η Εβδομάδα

- Σχεδιασμός και κατασκευή κουκλοήρωα

10^η Εβδομάδα

- Κατασκευή γαντόκουκλας και φωνή – χαρακτήρας της

11^η Εβδομάδα

- Κατασκευή μαριονέτας και εμφύχωσή της

12^η Εβδομάδα

- Κουκλοθέατρο- παράπηγμα- σκηνή

13^η Εβδομάδα

- Η κούκλα στο χώρο της εκπαίδευσης-νηπιαγωγείο

(Ο διδάσκων μπορεί να προβαίνει σε αλλαγές στα περιεχόμενα του μαθήματος.)

Βιβλιογραφία

Μαγουλιώτης, Α. (2012). *Ιστορία Νεοελληνικού Κουκλοθεάτρου (1870-1938)*. Αθήνα: Παπαζήση.

Μαγουλιώτης, Α. & Τσιλιμένη, Τ. (2011). *Κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Καστανιώτη.

Μαγουλιώτης, Α. (2009). *Κούκλες στην Κοινωνία, στις Τέχνες, στην Εκπαίδευση*. Βόλος: Πανεπιστημιακές Θεσσαλικές Εκδόσεις.

Μαγουλιώτης, Α. (1989). *Κατασκευές*. Αθήνα: Gutenberg.

Μαγουλιώτης, Α. (2002), *Γιορτές του Πάσχα με κατασκευές και παιχνίδια*, π. Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ.26 Μάρτ.-Απρ., σ. 48-53.

Βελιώτη-Γεωργοπούλου, Μ. (επιμέλεια) (2012). *Κουκλοθέατρο, το θέατρο της εμφύχωσης*. Αθήνα: Αιγόκερος.

Άλκηστις, (1992). *Κουκλο-θέατρο σκιών*. Αθήνα: Άλκηστις.

Αναγνωστόπουλος, Β. Δ. (επιμέλεια) (2003). *Θέατρο σκιών και εκπαίδευση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Αναστασόπουλος, Χ. (1991). Κουκλοθεατρικά και όχι μόνο. Πάτρα: Αχαϊκές.

Αργυριάδη, Μ. (2003). *Ο μαγικός κόσμος των παιχνιδιών, Ευρωπαϊκά παιχνίδια από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη*. Αθήνα: Αδάμ.

Θεοχάρη-Περάκη, Ε. 1988, *Κουκλοθέατρο, τέχνη και τεχνική*. Αθήνα: Εστίας Ι. Δ. Κολλάρου & Σια Α. Ε..

Κιουρτσάκης, Γ. (1996). *Προφορική παράδοση και ομαδική δημιουργία. Το παράδειγμα του Καραγκιόζη*. Αθήνα: Κέδρος.

Πούχνερ, Β. (2000). *Είδωλα και ομοιώματα*. Αθήνα: Νεφέλη.

Χουϊζίνγκα, Γ., 1989, *Ο άνθρωπος και το παιχνίδι*, μτφ. Σ. Ροζάνης- Γ. Λυκιαρδόπουλος. Αθήνα: Γνώση.